

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

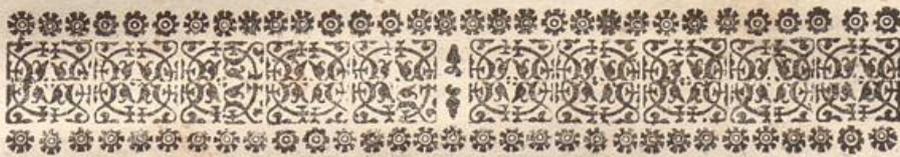
Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Quæstio Tertia. Quomodo in Sponsalibus debeat esse promissio
acceptata, & mutua, quæ est tertia Conditio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

maliter : at homicidium , quod in ebrietate patrat , nullam in se libertatem habet , quia , dum fit , non fit humano modo , nec est in nostra potestate , consequenter non est formaliter peccatum , sed sicuti liberum est duntaxat in sua causa , ita est peccatum in causa , consequenter non est peccatum formaliter , sed potius est effectus peccati præteriti.

QUÆSTIO TERTIA.

Quomodo in Sponsalibus debeat esse promissio acceptata , & mutua , quæ est tertia conditio.

CASUS PRIMUS

Promissionis gratuita , item acceptata in veris Sponsalibus , sed sine repromissione.

Sarinus , ut gratum se sistat Cæciliæ , quod sibi lethaliter ægrotanti indefesso obsequio servierit , promittit eidem futuras nuptias. Idem præstat Mathildi Basilius , non tamen ex gratitudine , sed animo præcisè Sponsalia celebrandi. Utraque acceptat promissum , dicitque se felicem , si possit habere maritum tam exoptatum , neutra tamen repromittit.

Q. An Sarino , vel Basilio , & quænam obligatio ex hac promissione oriatur ?

SYNOPSIS.

SYNOPSIS.

1. Promissio ab altera parte non acceptata non obligat promittentem.
2. An promissio gratuita Sponsalium acceptata promittentem obliget? Sententia negativa.
3. Probabilius est, obligari promissorem, non quidem vi Sponsalium, sed ex promissione liberali, & gratuita, quin altera pars vicissim obligetur.
4. Quanta sit hæc obligatio, & an promissio gratuita inducat impedimentum publicæ honestatis?
5. Quid judicandum in dubio, an promissio facta sit gratis?
6. An in contractu vero Sponsalicio censeatur pars altera repromittere eo ipso, quòd promissionem sibi factam acceptet?
7. Deciditur, vera Sponsalia necessariò exigere promissionem mutuam, aliàs ex neutra parte obligationem inducunt.

1.

Osui in utroque Casu, promissionem fuisse acceptatam, non va enim questio foret, an promissio ab altera parte non acceptata, quia v. g. eam ignorat, vel etsi sciat, tamen ad eam nihil respondet, obligationem inducat? quod affirmat D. Antoninus p. 3. tit. 1. c. 18. Armilla V. Sponsalia n. 3. Tabiena, & alij, potissimum se fundantes in c. Veniens 5. Qui Clerici vel voyentes &c. ubi promissio Matrimonij facta absenti censeatur valida, & tamen non

videtur fuisse acceptata, cum fuerit facta absenti.

Dicendum tamen cum Sanchez L. 1. de Matr. disp. 6. n. 24. Hurtado Disp. 1. de Matr. difficult. 3. n. 8. Dicastillo Disp. 1. de Matr. n. 22. Coninck Disp. 22. dub. 6. n. 35. Bonnac. &c. ad hoc, ut promissio obliget, necessarium esse, ut ea acceptetur, quia quavis promissio habet insitam istam conditionem, si alter eam acceptet, nisi tamen aliud statuatur in Jure; communiter quippe excipiunt DD. promissionem factam Civitati, vel Universitati, vel Ecclesiæ, vel Hospitali, qui enim his promittit, non potest promissionem suam revocare, prohibente id

id jure, non tamen tenetur eam indicare promissarijs, nec ante horum acceptationem adimplere; sed ista huc non pertinent; videri potest Lessius *L. 2. de Just. c. 18. dub. 6. n. 36.* Ratio autem nostræ conclusionis est, quia non possum alteri obligari, nisi ipse acquirat jus in me, nec potest ille jus istud acquirere, nisi volens, quod fit per acceptationem, per ipsum, vel per alium ejus nomine factam: ergo requiritur acceptatio.

Confirmatur. Etiam vota Deo facta non obligant, quando Deus illa non acceptat, v. g. si sint de rebus indifferentibus, ex communi Sententia: ergo pariter promissio facta homini non obligat, nisi ab eo acceptetur.

Ex *c. veniet* nihil probatur, quia in eo planè non constat, quòd illa promissio absenti facta non fuerit acceptata; imò videtur potius in illo supponi, eum, cui promissio facta est, habuisse illius notitiam, eamque acceptasse, nam dicit Glossa V. Absenti promisit: *per interpositam personam, quæ mandatum habebat ad hoc, aliàs nihil est;* & Jo. Andreas *ibid. n. 8.* sic ait: *potest sponderi absenti, dummodo sciat, vel ratum habeat:* magis ergo probatur ex *cit. c. promissionem Sponsalium* debere acceptari, quam acceptatione opus non esse.

2. Hoc igitur stabilito de acceptatione, quod eà deficiente promissio

Sponsalium nullam obligationem pariat, duplex nunc quaestio examinanda est, 1. an promissio Sponsalium merè gratuita, sed tamen acceptata, obliget promittentem? 2. An in contractu vero Sponsalicio censeatur altera pars repromittere eo ipso, quòd Sponsionem acceptet, atque aded sola acceptatio ad hoc sufficiat, ut promittenti obligatio oriatur?

Posse quempiam obligari ad contrahendum cum puella merè gratis, & liberaliter, quando illa vicissim non se obligat promittenti, sed ejus promissionem merè acceptat, negant Basil. Pontius *L. 12. c. 4. n. 2.* Vasc. *disp. 4. de Matrim. c. 3.* & alij nonnulli. Ratio eorum est, quia qui alteri promittit nuptias, non vult se obligare ad donandum corpus alteri, sed potius ad mutuandum unum corpus cum corpore alterius: ergo promissio ad contrahendum Matrimonium ab uno solo facta absque repromissione alterius, nequit esse valida ad obligandum, proinde fieri nequit, ut quis Sponsalia Virgini promittens ad ea obligetur, nisi & ipsa vicissim promittat, & obligationem contrahat.

3. Verùm dicendum est, posse aliquem obligari puellæ ad illam ducendam, etsi vicissim illa non obligetur ad nubendum, quando scilicet fecit promissionem gratuitam, & liberalem, v. g. propter acceptum aliquod beneficium, uti ponitur

E

tur

tur in casu nostro promississe Sarinus Cæciliæ; hæc verò obligatio non oritur ex vi Sponsalium, sed ex simplici, & liberali promissione, si hanc pars altera acceptavit. Ita Sanch. *L. I. disp. 5. n. 12.* Palao *disp. I. de Sponsal. p. 2. n. II.* Laym. *L. 5. tract. 10. p. I. c. I. n. 2.* Becanus *to. I. c. 43. de Sacram. in specie q. 3.* Hurtadus *disp. I. de Matr. difficult. 6.* Dicastillo, Bonac &c. Ratio est, quia licet Sponsalia claudicare nequeant, sed necesse sit vel utrumque obligari, vel neutrum vi Sponsalium, potest tamen simplex promissio esse ex parte unius, altero nihil repromittente, atque ideo manente immuni ab omni obligatione, ut patet, quando aliquid liberaliter promittitur, is enim, qui promittit, obligatur; is verò, cui promittitur, nullam obligationem contrahit, sicut, si quis promittit alteri vendere certam mercem, si ille eam emere velit, promittens tenetur stare promisso, at verò alter nullam habet obligationem emendi: ergo pari modo potest quis liberaliter spondere virgini, quòd velit ipsam ducere Sponsam, si nempe ipsa velit ei nubere, per quod obligabitur quidem promittens, ipsa verò manebit libera, & habebit electionem nubendi, vel non nubendi.

Hinc argumentum adversariorum parùm habet efficaciam. Concedo sanè, quod, qui alteri promittit nuptias, non se obliget ad

donandum corpus alteri, sed mutuandum, promittit tamen hoc gratuitò, & non per modum contractus onerosi, & quamquam ipse hac sua promissione obligetur dare mutuò suum corpus, si ipsa ita velit, non tamen habet hæc ullam obligationem, ut istud velit; nam quamvis ipsa commutatio, uti & contractus propriè Sponsalitiis, essentialiter mutua sit, non tamen promissio commutandi liberaliter, & gratuitò facta, quemadmodum, ut dictum est, promissio, & obligatio vendendi alteri domum pro pretio fieri potest absque eo, quòd alter repromittat, & obligetur emere domum, seu dare pretium pro domo, antequam domus venditur, aut traditur.

4. Igitur in casu nostro ad primum quæsitum, etsi Sarinus vi sua promissionis obligatus sit Cæciliam ducere, non tamen ista vicissim obligatur Sarino nubere. Quanta verò sit ista obligatio ex parte promittentis, Authores non conveniunt. Pirh. *n. 3. de Sponsal.* Tannerus *to. 4. disp. 8. de Matr. dub. I. n. 4.* Henricq. *L. II. c. 13. n. 2.* & alij censent, ejusmodi solitariam promissionem, etiam acceptatam, non obligare graviter, sed solum sub veniali, nisi grave damnum inde sequatur, aut cum solemnitate facta sit. Verum Palao *l. c. n. 14.* Sanch. *L. I. disp. 5. n. 20.* Navarr. Valq. &c. probabilius judicant, talem promissionem accep-

acceptatam obligare sub gravi, quia vi dictæ promissionis conceditur promissario jus exigendi promissum; sed violare suam obligationem, & jus alterius in re gravi, qualis est Matrimonij, quod facit, qui suum promissum non servat, est grave peccatum: ergo graviter peccat, qui suum promissum non servat.

Rectè interim advertit Sanch. cit. disp. 5. n. 8. & Engl. in Manuali Paroch. p. 3. c. 5. de Sponsal. Sect. 2. ex tali promissione merè gratuita nullum oriri impedimentum publicæ honestatis, quod tamen oritur ex veris Sponsalibus; hinc mortuâ sceminâ, cui talem promissionem liberalem fecit Sarinus, poterit is sororem defunctæ Cæciliæ ducere, vel vicissim mortuo Sarino poterit à superfite scemina in Matrimonium accipi frater Sarini.

5. Iterum bene observat Sanch. l. c. n. 15. quando dubium est, an ista promissio facta sit gratis, an verò per modum contractûs, standum esse in primis intentioni promittentis; si verò de ea non constet, attendendum esse ad circumstantias, ut ex ijs desumatur aliqua conjectura, nam si de Matrimonio inter eos contrahendo tractabatur, manifestum est, non esse promissionem gratuitam; si autem nullatenus de hoc sermo erat, sed ob aliquod Beneficium acceptum id promissit, ut se gratum exhiberet, censetur

ex gratitudine, & benevolentia promississe, & non per modum contractûs respectivi. Quando autem penitus dubium est, tunc judicandum est, eum promississe juxta naturam Sponsalium, quæ sunt contractus mutuus, & respectivus, adeoque non promississe, nisi dependenter à reciproca repromissione, nam in obscuris inspiciendum, & præsumendum est id, quod plerumque fieri solet; plerumque autem non solent homines alteri spondere Matrimonium, nisi sub hac conditione, quòd & altera pars se obliget ad idem Matrimonium: ergo hoc factum fuisse judicandum est in dubio, proinde altero non repromittente talis promittens ad nihil obligatur.

6. Ultima ista responsio deducit nos ad alteram quæstionem, an in contractu verè Sponsalicio, ubi quis nuptias in futurum promittit non ex gratitudine, aut liberaliter, sed animo ineundi verum contractum Sponsaliticum, utrinque reciprocum, & mutuum, sufficiat alterius præcisa acceptatio sine alia repromissione?

Eum, qui acceptat promissionem Matrimonij, censeri eo ipso repromittere, docent Rebellus p. 29 L. 4. de oblig. Justit. q. 1. n. 7. Pontius L. 12. c. 4. n. 2. Præposit. q. 9. de sponsal. n. 4. ad fin. Vasq. Paludanus &c. quia acceptans promissionem Matrimonij affirmat eo ipso, se vel-

le inire Matrimonium cum eo; hæc autem affirmatio est repromissio: ergo eo ipso, quod promissionem acceptet, repromittit. 2. Promittens Matrimonium, illud promittit sub conditione repromissionis: ergo eo ipso, quod alter acceptet promissionem sub conditione repromissionis sibi factam, repromittit, aut saltem repromittere censetur.

Verùm utraq̃ue ratio non obtinet intentum; negatur enim, quod acceptans promissionem Matrimonij eo ipso affirmet promittenti, se velle inire Matrimonium cum eo, sed tantum affirmat, se acceptare fidem, aut jus oblatum secum contrahendi Matrimonium; & quamvis acceptans etiam prius affirmaret, nempe se velle inire Matrimonium, non statim per hoc repromitteret, nam sunt ista duo valde diversa, promittere Matrimonium, & nuda affirmatione significare animum, quem habet ad contrahenda Sponsalia, ut bene observant Hurtadus, & Dicastillo.

Ad alterum argumentum iterum negatur *Anteced.* nec enim omnis promittens promittit sub conditione repromissionis, ut paulò antè vidimus in promissione gratuita. Deinde etsi promittens non promitteret, nisi sub conditione repromissionis, altera pars potest nihilominus acceptare promissionem sibi factam, quin necessariò debeat repro-

mittere, nihil enim repromittens non purificat conditionem, atque ita promissionem sibi factam relinquit inefficacem, & conditionatam, facitque, ut non transeat in absolutam, atque aded nullum effectum habeat.

7. Dico igitur cum Sanch. *L. r. disp. 5. n. 5.* Palao *disp. 1. de Sponsal. pu. 2. n. 9.* Laym. *L. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 2.* Coninek *disp. 21. dub. 2. n. 9.* Gobat *tr. 10. cas. 1. de Sponsal. n. 129.* Becano *q. 3. cit. n. 5.* Hurtado, Dicastillo, Pirhing, & alijs, Sponsalia necessariò debere esse mutuam promissionem, idque colligitur ex ipsa definitione Sponsalium, nam *L. 1. ff. de Sponsal.* dicuntur Sponsalia: *mentio, & repromissio futurarum nuptiarum*, quod dicit reciprocam obligationem: si ergo promittas puellæ Matrimonium animo contrahendi Sponsalia, ipsa verò non repromittat, neque ipsa, neque tu ullam contrahis obligationem. Probat in primis, quod puella non obligetur; imò est hoc per se manifestum, quia noluit ipsa se obligare, *actus enim agentium non operantur ultra intentionem eorum.* Argum. c. ult. De Præbend. Quòd tu non obligeris, iterum clarum est, quia noluisti aliter obligari, quàm obligatione Sponsalitiâ, quæ est mutua, & reciproca, nam verba contrahentium accipienda sunt secundum naturam contractûs *L. ex conducto §. Papinianus ff. Locati.* Ergo neutra pars obligatur,

tur, ideoque in casu nostro, quia Mathildis duntaxat acceptavit, non autem repromisit, nec ipsa, nec Basilius ad nuptias obligatur, neque etiam ex hac promissione oritur impedimentum publicæ honestatis, quia Sponsalia non sunt.

CASUS SECUNDUS

An taciturnitas in Sponsalibus sit sufficiens acceptatio, & consensus?

Fabianus, & Ramirus Sponsalia contrahunt, ille loco filij sui Sanctij, hic pro Elvira pupilla, cujus tutorem agit. Utraque proles præsens est, dum ista fiunt, videtque omnia, & audit, neque reclamatur, sed tacet.

Q. An valeant ista Sponsalia, Patre, & Tutore spondente?

SYNOPSIS.

1. *An, & quando taciturnitas in Sponsalibus sit signum interioris consensus? Enumerantur aliquot casus, præsertim quando Parentes contrahunt loco liberorum.*
2. *Non tantum Pater, sed & Mater potest contrahere Sponsalia nomine Filij, aut Filia, imò etiam pro liberis emancipatis, item pro illegitimis, & spurjis, sive præsentibus sint, sive absentes.*
3. *Debet tamen absentibus, vel ignorantibus significari, quid gestum sit; ad quod si taceant, censentur acta ratificare, quemadmodum præsentibus,*

E 3

- præsentes, quando Parentes loco ipsorum contrahunt, censentur consentire, si taceant, & non contradicant.
4. Dicenti, se tacuisse ex metu reverentiali, quin vellet consentire, in foro interno quidem creditur, non tamen in externo, sed debet dissentium probare.
 5. Prædictam doctrinam aliqui extendunt eò usque, ut tacens censatur consentire, quoties quisunque alius pro ipso contrahit; sed tenendum est contrarium; etiamsi frater esset, vel consanguineus.
 6. Nihilominus juxta multos Authores locum habet ista doctrina quoad Tutores, & Curatores.
 7. Sed verius est oppositum; unde deciditur, in casu præsentis nulla fuisse, & irrita Sponsalia.

x.

Uppono, utramque prolem pubertatem egressam, ut ex hac parte impedimentum, vel remora nulla sit; atque ita tota quæstio præsentis casus in hoc sita est, an taciturnitas utriusque sufficiens signum sit interioris consensûs, qui ad contractum Sponsalium requiritur? qua in re aliqua priùs tanquam certa sunt prænotanda. I. Certum est, sufficere taciturnitatem, quando aliqui pro alijs tacentibus ex horum mandato Sponsalia contrahunt, sic enim etiam ab absentibus contrahi possunt Sponsalia per procuratorem, ut praxis habet, per litteras &c. ergo à fortiori possunt alij contrahere Sponsalia ex mandato præsentium,

& tacentium ad contractum, qui eorum nomine ab alio fit. 2. Certum est, taciturnitatem præcisè non esse signum sufficiens interioris consensûs; non enim puella statim censenda est consentire in repromissionem Matrimonij ex eo, quòd tu illi Matrimonium promittas, ipsa verò taceat: nam, esto, aliqui istud evincere velint ex Reg. Jur. 43. in 6. qui tacet, consentire videtur, parùm hoc probat, namque oppono aliam Juris Regulam statim subsequentem: is, qui tacet, non fatetur, sed nec utique negare videtur, hoc est, qui tacet, neque consentire, neque dissentire videtur: ut ergo prior regula aliquid probet, intelligenda est solum in ijs, quæ tacenti utilia sunt, tunc enim is tacendo censetur consentire, non verò in ijs, quæ ipsi

ipſi poſſunt eſſe præjudicabilia, ut explicat Menoch. de præſumpt. L. 3. præſumpt. 42. n. 4. Covarruv. præct. quæſt. c. 1 §. n. 5. alijque paſſim: cùm igitur repromiſſio, & conſenſus traditionis ſui corporis non ſit in ſui favorem, ſed in favorem alterius, non cenſetur conſentire, qui tacet, niſi fortè alicubi hoc introductum ſit ex conſuetudine, vel lege, ut taciturnitas accipiatur pro expreſſione conſenſus, uti moris eſt in Indijs teſte Sanch. L. 1. diſp. 23. n. 14, ubi populi in tanta ſunt ſervitute, atque adeò timidi, ut nec pedem moveant abſque Gubernatoris conſenſu, qui proinde loco ipſorum, dum Matrimonium ineunt, ſpondere ſolet, quin ipſi aliquid proferant, ſed ſi præſentes ſunt, & tacent, cenſentur ex conſuetudine patriæ conſentire. 3. Certum eſt, quando Parentes contrahunt pro liberis præſentibus, iſtiq̄ue non contradicunt, ipſorum taciturnitatem eſſe ſufficiens ſignum conſenſus. Ita expreſſè deciditur à Bonifacio VIII. in c. Unic. de Deſponſ. impub. §. ult. in 6. porro ex Sponſalibus, qua parentes pro filijs puberibus, vel impuberibus plerumque contrahunt, ipſi filij, ſi expreſſè conſenſerint, vel tacitè, ut ſi præſentes fuerint, nec contradixerint, obligantur. Et eſt idem, ſi filij tempore Sponſalium abſentes, & etiam ignorantes, eadem Sponſalia poſt ſcientes ratificaverunt tacitè, vel expreſſè. Ratio verò eſt, quia, cùm Parentes valde diligant ſuos liberos,

præſumuntur illis rectè conſulere, eaq̄ue procurare, quæ in bonum illorum cedant, iſſq̄ue utilia futura ſunt; ex alio verò capite filij tenentur illis debitam præſtare reverentiam, adeoque, ne videantur dicta eorum contemnere, debent vel conſentire, vel diſſentire; hinc eo ipſo, quòd non contradicant, cùm tamen facilè poſſent, cenſentur conſentire, proinde taciturnitas filiorum habetur pro conſenſu.

2. Caterùm circa prædictum textum Juris Canonici aliqua notanda veniunt. 1. Non tantùm Patrem, ſed & Matrem poſſe hoc modo nomine filij, vel filia Sponſalia contrahere, neque enim ipſa minùs, quàm Pater diligit filium, illiq̄ue cenſetur velle bene conſulere, ejuſq̄ue bonum procurare, ſed imò ſolent Matres ardentius amare, ipſeq̄ue textus loquitur in numero plurali ſine diſcrimine de parentibus, quod ſi de ſolo patre intelligendum, materq̄ue excludenda eſſet, fuiſſet utuſq̄ nomine ſingulari. 2. Intelligitur etiam de filijs emancipatis, qui non ampliùs ſunt ſub patria poteſtate, quia juſ iterum indiftinctè loquitur pro filijs puberibus, vel impuberibus, nec excipit emancipatos, & in iſta deciſione non attendit poteſtatem patriam, ſed naturalem amorem, quem ſolent habere parentes erga liberos. 3. Intelliguntur etiam filij illegitimi, & naturales, imò & ſpurij, ac nati ex damnato coitu, qui omnes, ſi patre,
vel

vel matre pro ipsis spondentibus taceant, Sponsalibus obligantur, quia hic consideratur duntaxat reverentia debita naturæ, proprijsque parentibus, licet aliàs vi juris Civilis spurij neque filij nominari debeant: *Auth. Ex complexu C. de incest. nupt. 4.* denique sat clarè ostendunt ultima verba allati textus Canonici, hoc etiam intelligendum esse, quando Parentes spondent pro filijs absentibus, vel ignorantibus.

3. Igitur absentes quoque, & ignorantes, quando pro ijs Sponsalia contraxere Parentes, censentur consentire, si postmodum certiores facti, non contradicant, quippe dicit textus: *& idem est*, adeoque eodem modo discurrendum, sicut de ijs, qui sunt præsentibus, & tacent; unde miror, plus aliquid hic exigere, novumque signum sui consensûs Patrem Sanchez, & Pirhing. Cæterùm, ut ista taciturnitas, seu non contradictio consensum exprimat, debet filius à Parentibus per se, vel per nuntium, aut epistolam de contractu ab ipsis facto moneri, quia non satis est, quòd ista casu intelligat ex alijs, aut resciat per aliquem, ad quem non pertinet rem gestam ad se deferre, nam huic neque credere tenetur, nec respondere; ergo si taceat, silentium istud nullum consensum indicat: quando autem monetur à Parentibus, reverentia illis debita postulat, ut respondeat, vel reclamando, si contractus displicet, vel annuendo, aut sal-

tem tacendo, si placet; quod si fiat coram Parte, erunt statim Sponsalia; si autem altera Pars absens est, debet hic ipse consensus filij eidem indicari per nuntium, vel per epistolam, ut possit acceptare, & repromittere, quia quamdiù istud non fit, nondum sunt Sponsalia, ut docent Palao *disp. 1. pu. 4. n. 15.* & Coninck *disp. 21. dub. 3. n. 39.*

4. Opponi potest dictis, taciturnitatem filij, pro quo Sponsalia contrahit Pater, posse provenire ex alia causa, quàm ex interiore consensu in istas nuptias, quia potest tacere ex metu reverentiali erga Patrem, quin tamen habeat animum consentiendi: ergo ex taciturnitate non potest, nec debet argui consensus liberorum.

Resp. hoc quidem verum esse; sed tamen hoc non probat, quòd taciturnitas minùs indicet internum consensum, quàm si filius illum significaret per expressa verba, nam hæc quoque proferre potest ex metu reverentiali; sive ergo proferat verba; sive non proferat, sed sileat ex metu reverentiali, dum ista fiunt à Patre, quæro, vel consentit interiùs, vel non? Si primum; valida sunt Sponsalia, quia istum consensum sufficienter indicat tacendo, ut dictum est. Si secundum: eo ipso Sponsalia nulla sunt, quia nullus adest consensus. Unde bene advertit Laym. *L. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 13.* si dicat v. g. puella in confessionali, nullum

nullum sibi fuisse animum consentiendi, sed tacuisse ideo, quòd ob reverentiam ausa non fuerit contradicere, credendum ipsi esse, quia in hoc foro creditur dicenti tam contra se, quàm pro se; at verò in foro externo tali non credetur, sed debet ulterius vel veris probationibus, vel saltem conjecturis ostendere, se liberum consensum non præstitisse, aliàs cogetur contrahere Matrimonium, justæque judicis Sententiæ obtemperare debet: in quo tamen magna cautione opus est, ne ex Matrimonio coacto, & in quod contrahendum Puella consensu expresso non consentit, exitus infelices sequantur. Manet igitur indubitatum, silentium liberorum præsentium, quando pro ijs Sponsalia Parentes contrahunt, indicare consensum, sufficereque hanc taciturnitatem ad Sponsalia, ut hætenus probatum est, & communis Sententiæ AA. docet, pauculis exceptis apud Sanch. *L. 1. disp. 23. n. 2.*

5. Quod dictum de Parentibus pro filio præsentem, & non contradicente spondentibus, quidam extendunt ad quamcunque aliam personam, sive extraneam, sive cognatam, adeoque si frater, vel consanguineus spondeat pro sorore, vel consanguinea præsentem, & non contradicente, vel etiam si quis alius tertius pro quolibet præsentem, & tacente spondeat, isque non contradicat, erunt vera Sponsalia. Ita do-

cent Petrus Ledesma *q. 45. de Matr. art. 2. dub. 3.* Basil. Pontius *L. 2. c. 14. n. 8.* Henriq. *L. 11. c. 2. n. 6.* Sotus &c. Probant. 1. quia contractus Matrimonij, aut Sponsalium est res expetibilis, & favorabilis; in causa autem favorabili tacens consentire videtur, ut antè dictum est: ergo &c. 2. *c. 1. De Matr. contract. contra interd. Eccles.* judicantur valida Sponsalia, quæ frater pro sorore præsentem, & tacente contraxerat.

Verùm ista Sententiæ à potiori non admittitur; nam, esto, Sponsalia, vel Matrimonium sit res favorabilis, & expetibilis, non tamen appetibilia sunt Sponsalia cum certa aliqua persona, viro vel foemina, sed sæpè sunt nociva: ergo ex taciturnitate non præsumitur consentire, præsertim quia, sive frater sit, sive cognatus, sive extraneus, jus nullum habet in eum, vel eam, pro quo, vel pro qua spondet, neque illius est superior: ergo non tenetur alter reclamare, atque ideo tacendo non magis indicant consensum, quàm dissensum. Imò etiam si v. g. Soror, quæ fratre pro ea promittente tacet, revera internè consentiat, etiam sic non obligabitur, nec erunt vera Sponsalia, antequam hunc suum consensum per signum externum expresse- rit. Ratio est, quia promissio non acceptata non obligat: sed talis promissio merè interna acceptata non est, nec acceptari ab altera parte potuit, quia per nullum signum exter-

F

num

num fuit ipsi intimata, & pro tali signo, quo indicetur internus consensus, in hoc casu non habetur taciturnitas, cum ad loquendum, & reclamandum non obligetur: ergo non obligat etiam iste consensus internus. Engl in Man. Paroch. p. 3. c. 1. §. 3. n. 5.

Ad cit. c. 1. De Matr. contract. contra interdict. Eccles. Respondeo, ex eo prorsus nihil probari, nec enim illa foemina ad sponsonem fratris pro se factam praecise tacuit, sed verè consentit, & quidem expresse, ut dicit Glossa V. presente, pluraque alia signa exhibuit, quae ejus consensum clarè manifestarent, nam, ut in contextu capituli legitur, spontè acceptavit munera Viri secundum morem patriæ, ipsum tamquam proprium Sponsum saepe est amplexata &c.

6. Quamquam verò Sententia ista ferè passim rejiciatur, complures tamen, gravesque Authores docent, taciturnitatem significare consensum, proque eo accipi, quando Tutores, vel Curatores, alijve, qui curam Pupillorum, vel minorum gerunt, eorum loco Sponsalia contrahunt. Ita Coninck disp. 21. dub. 3. n. 37. Laym. l. c. Bonac. q. 1. de Sponsal. pu. 1. n. 12. Perez disp. 4. de Matr. Sect. 6. n. 10. Rebellus p. 2. de oblig. Iust. L. 2. q. 10. Sect. 1. n. 8. Præposit. &c. Ratio est, quia cum his omnibus singulariter incumbat procurare, ac dirigere res omnes suorum pupillorum, vel minorum, qui ipsorum curæ commif-

si sunt, consentur ea omnia, quae pro his agunt, agere eorum nomine: ergo quando Sponsalia contrahunt eorum nomine ijs praesentibus, atque scientibus, hoc ipso, quod isti non contradicant, cum facillè possent, consentur consentire, cum ad alterutrum teneantur, ut nempe vel reclament, si facta displicent, vel ea acceptent, & in illa consentiant, ne videantur tacendo Superiorum suorum acta contemnere. 2. Eadem ratio militat pro Tutoribus, & Curatoribus, quae militat pro Parentibus, nam & isti tenentur ex Officio suorum Pupillorum, & minorum bona procurare, res eorum dirigere, ijs bene consulere, eorumque utilitati studere &c.

Cum igitur in casu nostro Fabianus sponderit pro Sandio suo filio ex una parte, ex altera verò Ramirus Tutor pro Elvira sua Pupilla, vel potius minore, & tam ista, quam ille tacuerit, consentur in contractum hunc consensisse, eruntque valida Sponsalia juxta istos Authores, & juxta hanc Sententiam, quae & à ratione, & ab autoritate est valde probabilis.

Nihilominus dicendum mihi videtur, invalida esse ista Sponsalia, quia, etsi taciturnitas filij sufficiat respectu Patris, vel Matris contrahentis: non tamen sufficit taciturnitas pupilli, vel minoris respectu Tutoris, vel Curatoris spondentis. Quod probo. Quod taciturnitas liberorum non contradicentium, quando pro ijs Sponsalia contrahunt Parentes,

Parentes, significet eorum consensum, habetur à solo jure positivo vi c. Vñc. supra cit. De Despons. impub. in 6. namque spectando jus naturale, contractus Sponsalitijs est ita personalis, ut eo etiam à Parentibus filiorum nomine inito, sed sine specialij istorum mandato, nullo modo liberi eo obligarentur: ergo quando frater, tutor, curator, aut alius, qui curam habet, Sponsalia contrahit pro sorore, cognata, pupilla, minore &c. eaque taceat, nullo modo præsumitur consentire, quia Jus positivum de solis Parentibus loquitur, non autem de tutoribus, curatoribus, alijsque similibus; quod autem dispositum est Jure positivo de uno, non debet censeferi esse dispositum de altero, maxime quando non adest utrobique eadem ratio, uti profectò non adest ratio eadem in Parentibus, & in Tutoribus, alijsque similibus, quia plerumque multò ardentior amor est Parentum, studiumque magis sollicitum liberis suis bene providendi, quàm sit in fratribus, tutoribus, curatoribus &c. qui nimis frequenter, ut experientia docet, quærunt pro-

prium commodum primariò, & principaliter, sive, ut loqui solemus, proprium interesse, ipsique etiam filij longè majorem reverentiam & honorem tenentur exhibere Parentibus, à quibus vitam accipere, quàm tutoribus, aut fratribus: ergo, nisi reclamant, meritò præsumit Jus, eos consentire, quoties pro ijs spondent parentes, cum tamen simile nihil decidat de tutoribus &c. nam quod expressè in jure sancitum non reperitur, non est superstitiosis inventionibus præsumendum. *L. si verò. §. de Viro. ff. soluto Matrimonio.* Ita Palao disp. I. pu. 4. n. 17. & seqq. Wiestner n. 43. de Sponsal. Engl. l. c. Pirh. de Despons. impub. n. 16. P. Jac. Wex p. 5. tract. 2. de Sponsal. §. 3. n. 26. Diana p. 10. tr. 13. resol. 21. Sanch. L. 1. disp. 23. n. 7. Cum ergo in casu præsentis Elviræ taciturnitas non sit consensus, consequenter nec acceptatio, nec repromissio ex parte ipsius detur, & interim Sponsalia claudicare nequeant, dicendum, neque ex hac, neque ex altera parte hinc obligationem oriri.

